

Datum
2021-11-03
Adress

Yttrande

Diarienummer
TN-2021-2011

Till
VA Syd
samråd@vasyd.se

Inbjudan till samråd gällande en ny regional anläggning för rening av avloppsvatten

Tekniska nämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Tekniska nämnden ställer sig positiv till en ny regional anläggning för rening av avloppsvatten. Nämnden lyfter i sitt yttrande ett antal olika områden som måste beaktas i det fortsatta arbetet med ansökan och dess miljökonsekvensbeskrivning. Det nämnden främst vill lyfta är vikten av en kontinuerlig dialog med tekniska nämnden/fastighets- och gatukontoret. Detta gäller framförallt påverkan på stadens mark samt stadens planering och utveckling, till exempel genom avloppstunneln och dess schakter, men även rörande frågor såsom massor och markåtkomst mm.

Yttrande

Inledningsvis ställer sig tekniska nämnden positiv till om- och utbyggnad samt utökad verksamhet vid befintligt avloppsreningsverk i Malmö, Sjölunda avloppsreningsverk, avloppstunnel mellan Lund och Malmö samt avloppstunnel i centrala Malmö. Samrådsunderlaget bedöms vara väl genomarbetat och att innehållet i den planerade miljökonsekvensbeskrivningen kommer att utgöra ett komplett underlag för en tillståndsansökan.

Tekniska nämnden vill dock lyfta en rad viktiga frågor som behöver hanteras i det fortsatta arbetet.

Nämnden vill även hänvisa till sitt tidigare yttrande över ”Inriktningsbeslut om avloppstunnel i Malmö. TN-2018-4247.

Kontinuerlig dialog

Det är av stor vikt att VA Syd har en kontinuerlig dialog med stadens berörda nämnder/förvaltningar, både under det fortsatta arbetet med en ansökan enligt miljöbalken, och under byggtiden. Inte minst gäller det avloppstunneln och dess schakter i Malmö som passerar områden som är under utveckling, såsom området runt Citadellsvägen och Nyhamnen. Där finns befintliga planer och planer som är under framtagande, liksom befintlig bebyggelse, bebyggelse under uppförande och planerad bebyggelse. Det gäller inte bara byggnation utan även exempelvis markåtkomst och transporter av olika slag. Nämnden förutsätter en kontinuerlig dialog och synkning med fastighets- och gatukontoret.

Markåtkomstfrågor m.m

För att säkerställa utbyggnaden av föreslagen tunnel med anordningar behöver VA Syd rådighet och tillgång till markområden och utrymmen inom planerad sträckning för anläggningen. VA Syd bör i det sammanhanget lägga stor vikt vid att i god tid samordna markåtkomstfrågor med fastighets- och gatukontoret och övriga berörda, bland annat för hänsynstagande till det behov ”Storstadspaketet – Ramavtal 8 Storstad Malmö” (i fortsättningen benämnt Storstadspaketet) inom kommunen genererar, men även i övrigt för att få till en så kostnadseffektiv och smidig hantering inom projekten som möjligt. En dialog ska föras om för båda parter lämplig nyttjanderätt. VA Syd måste så tidigt som möjligt informera om vilka villkor som är aktuella att knyta till rättigheten då dessa påverkar markanvändningen i anslutning till anläggningen.

I tidigt skede ska VA Syd och Malmö stad teckna avtal som behandlar upplåtelse, arrenden, masshantering, detaljplaner mm. En projektorganisation med representanter från respektive part bör upprättas som hanterar kommunikation och avtalsvillkor.

Massor och förorenad mark

Det är viktigt att markföroreningar utreds i ett tidigt skede och att strategi för masshantering och masshanteringsplan tas fram. Arbetet bör inkludera framtagande av projektspecifika bedömningsgrunder i form av platsspecifika riktvärden. Naturvårdsverkets generella riktvärden för riskbedömning av förorenade områden kan vara tillämpbara, men främst för översiktlig, indikerande bedömning av förorenade områden. För en mer rättvisande riskbedömning krävs anpassning till projektens platsspecifika förutsättningar.

Halkkriterier baserade på Naturvårdsverkets riktvärdesmodell avser primärt förorenad jord, tillämpbarhet på andra förorenade matriser och material såsom tunnelmassor, muddermassor och rivningsmassor bör utredas och bedömas. Till exempel om det förväntas uppstå betydande överskottsmängder betong från rivning, och det finns användningsområden för att återanvända betongen, så kan det vara lämpligt att ta fram bedömningsgrunder för att säkerställa att återanvändningen inte begränsas på grund av riskbedömning baserad på halkkriterier för jord.

Platsspecifika, och ur risksynpunkt relevanta, bedömningsgrunder är ett viktigt verktyg för att säkerställa en miljömässigt hållbar återanvändning av material, internt eller externt.

Välgrundade miljö- och hälsoriskbedömningar av förorenade massor och material är också viktigt för att minimera onödiga transporter på grund av föroreningsinnehåll som inte medför oacceptabel risk med planerad användning.

I samband med avtal med fastighetsägare om mottagande av överskottsmassor bör platsspecifik riskbedömning göras avseende massornas föroreningsinnehåll i förhållande till förutsättningarna på aktuell plats för mottagande. Detta för att säkerställa att nödvändiga lov, anmälningar eller tillstånd finns, alternativt hinner ordnas i god tid innan massorna ska hanteras.

VA Syd och Malmö stad har haft en kontinuerlig, löpande kontakt beträffande mottagning av massor under planering och genomförande. Det är angeläget att den dialogen fortsätter. Nämnden vill dock poängtera vikten av att VA Syd har alternativa lösningar för sina massor.

Klimatförändringar; extrema regn och havsytans höjning

I miljökonsekvensbeskrivningen skriver VA Syd att man kommer att studera anpassning till ett förändrat klimat. Nämnden vill poängtera vikten av detta och att VA Syd ser på nyttan utifrån ett helhetsperspektiv.

Utloppsledningarna kontra sjöfarten.

Utloppsledningarna planeras förläggas nära riksintresse för farled. Dessa ledningar får inte påverka sjöfarten negativt.

Sege å och markavvattningsföretag

Beträffande påverkan av Sege å bör, om det inte redan har gjorts, VA Syd kontakta Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd.

Miljökonsekvensbeskrivningen bör kompletteras med en karta med aktuella markavvattningsföretag.

Befintliga ledningar

Det är oklart om anläggandet av tunneln innebär att flertalet befintliga ledningar och andra anläggningar kommer att tas ur bruk. Om inget annat överenskommes gäller ett permanent borttagande och återställande av dessa ledningar och tillhörande anläggningar. Det är osäkert om dessa kostnader finns med i utredningens kostnadsbedömning.

Det finns flera problem med ledningar som lämnas i mark. Självfallsledningar som rasar när teknisk livslängd är slut kan orsaka sättningar eller ledningsbrott på ovanliggande ledningar. Likaså kan skador/hål i ledning leda bort överbyggnadsmaterial och leda till plötsliga sättningar. Dessutom kan skadedjur, t ex råttor, söka hemvist i ledningar som är tagna ur drift.

Även här är det viktigt att VA Syd för en dialog med tekniska nämnden/fastighets- och gatukontoret, samt med andra fastighetsägare där så är relevant (till exempel rörande tryckledningen under bangården), för att komma fram till principer för hur dessa ledningar

skall hanteras. I vissa fall kan ledningar lämnas kvar medan i andra fall måste de tas bort. Att lämna ledningar som är tagna ur drift innebär ett ansvar. Detta ansvar måste tydliggöras.

Buller under byggskedet och luftemissioner under byggskedet

Buller under byggskedet hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen. Det är viktigt att VA Syd planerar för hur allmänheten och kommunen skall informeras när buller kommer att uppstå under byggskedet.

Vad gäller arbetsmaskiner av olika slag bör VA Syd se över möjligheterna till att använda eldrivna sådana för att minska både buller och utsläpp till luft.

Befintliga planer och planer under framtagande

I ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen måste VA Syd ta hänsyn till både befintliga planer men även planer som är under framtagande. Nämnden vill återigen poängtera vikten av en dialog med berörda nämnder/förvaltningar.

Storstadspaketet/Samordning kommunala infrastrukturprojekt

Samordning kommer att behövas med pågående planering och genomförande av kommunala investeringsprojekt. Specifikt kan nämnas att kollektivtrafikobjekten inom Ramavtal 8 – Storstad Malmö. Det gäller framförallt de planerade schakten vid Carlskatan (S14), Turbinen (S15) och Värnhemstorget (S16) som tidsmässigt och rumsligt kan komma att sammanfalla med eller påverka Malmö stads åtgärder.

Schakt och påverkan på befintlig miljö

Det är främst de olika schakten som kommer att påverka stadens planering och funktioner. Tekniska nämnden anser att det är av största vikt att det förs en dialog med fastighets- och gatukontoret i den fortsatta planeringen och under genomförandet.

Schakt (benämnda S0, S1 osv) enligt nedan är föreslagna att anläggas på ytor som idag är iordningsställda som allmän plats. Anläggandet av schakten ska bedrivas så att påverkan på trafiken i och stadslivet i området blir så liten som möjligt. Stor hänsyn ska tas till gång och cykeltrafik.

Särskilda skyddsåtgärder på träd i närheten av arbetsområdet kan komma att behövas.

Detaljplanering av schakt måste göras så att träd i möjligaste mån kan bevaras. Nämndens huvudinställning är att träd inte skall tas ned men om det inte går att undvika ska de ersättas med nya likvärdiga. Befintliga ytor som påverkas av anläggningsarbetet skall återställas till befintligt skick och bekostas av VA Syd.

S01 Påverkar DP5365, schakt inom mark planlagd för industri och hamnändamål, pumpstation markeras på mark som kommer i konflikt med gatumark.

S11. Gräsyta och träd som eventuellt kan påverkas.

S12. Gräsyta med träd som kommer beröras av anläggningsarbetet.

S14. Centralt belägen plats med befintligt cykelstråk av stor betydelse berörs. Arbetet kommer påverka posthusplatsen som är en centralt belägen arrangemangsplats och nyttjas av bland annat Malmöfestivalen. Det är viktigt att hålla anläggningstiden så kort som möjligt för att minimera störningen. Om möjligt bör man planera arbete under höst/vinter då platsen är mindre frekvent använd. Träd finns i närheten av arbetsområdet inne på torgytan. Arbetet kan behöva samordnas med ombyggnation Skeppsbron. Arbetet påverkar kommande gestaltning och användning av den allmänna platsen.

S16. Torgyta. Påverkar torghandel på Värnhemstorget. Ett viktigt cykelstråk i anslutning till torget kan också påverkas under anläggningstiden. Viktigt att hålla anläggningstiden så kort som möjligt för att minimera störningen. Om möjligt planera arbete under höst/vinter då platsen är mindre frekvent använd. Runt torget finns träd, som kommer att påverkas. Placeringen kommer att påverka framtida gestaltning och medföra eventuella begränsningar i användandet av torget.

S21. Ett område med friväxande gräsmark. Placeringen är precis utanför fastighetsgränsen till Barkman 1, planlagd som kvartersmark med allmänt ändamål. Finns det särskild anledning som hindrar att anlägga schaktet inom fastigheten som redan upplåts till VA Syd?

Till sist vill nämnden återigen trycka på vikten av en kontinuerlig dialog med kommunens berörda förvaltningar. Fastighets- och gatukontoret kommer att återkomma med lämplig kontaktväg in i förvaltningen.

Ordförande

.....
Andréas Schönström (S)

Direktör

.....
Anna Bertilsson